

Μπορούν να
έχουν κοινή μοίρα
δυσ νέοι από τόσο
διαφορετικούς
κόσμους;

ΤΟ
ΜΥΣΙΚΟ
ΤΗΣ
ΑΣΙΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΒΑΗΝΑ

ΕΞΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ: Το μυστικό της Ασπασίας
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ελένη Βαννά
ΣΕΙΡΑ: Ελληνική λογοτεχνία
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαριάννα Σωκράτους
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Εκδόσεις Έξη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Εκδόσεις Έξη

Copyright © Ελένη Βαννά
Copyright © 2025 Εκδόσεις Έξη

ISBN: 978-618-5713-69-0

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται η κατ' οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και γενικώς αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση σε οποιαδήποτε μορφή και εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδόσεις Έξη
Λουίζης Ριανκούρ 13
11523 Αθήνα
Τηλ.: 211 4111078
www.ekdoseiseksi.gr
email: info@ekdoseiseksi.gr

Ελένη Βαννά

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

Εκδόσεις Έξιν

Σεπτέμβριος 1861

Το καλοκαίρι αργοσερνόταν, απρόθυμο να παραχωρήσει τη θέση του στα φθινοπωρινά πρωτοβρόχια. Σε ένα κακοτράχαλο καλντερίμι ανηφόριζε μια γυναίκα, ολότελα παράταιρη με το περιβάλλον. Η αριστοκρατική παρουσία της ερχόταν σε πλήρη αντίθεση με τη μουντάδα της φτώχειας που ανέδυε ολόκληρος αυτός ο συνοικισμός στην περιοχή πάνω από το Μετόχι του Πανάγιου Τάφου*. Στη βόρεια πλευρά της Ακρόπολης, μικροσκοπικά σπίτια, χτισμένα το ένα δίπλα στο άλλο, φανέρωναν τη γύμνια τους με τις πόρτες τους που έχασκαν ορθάνοιχτες. Στα κατώφλια τους κάθονταν μαυροφορεμένες γυναίκες με χιλιομπαλωμένα ρούχα και κεφαλομάντηλα, κακογερασμένες, ολοφάνερα βασανισμένες από τον χρόνο και τις συγκυρίες. Έμοιαζαν με χορό αρχαίας τραγωδίας.

Τα βήματα της Ασπασίας στο φιδωτό σοκάκι που

---

* Βρίσκεται στα Αναφιώτικα στην Πλάκα και είναι ένας ναός του 17ου αιώνα. Χτίστηκε στη θέση αρχαίου ναού αφιερωμένου στη θεά Αφροδίτη και λειτούργησε ως γυναικείο μοναστήρι.

κατέλγη στη μασχάλη του Ιερού Βράχου ήταν σταθερά. Δεν μπορούσε να φανταστεί όσα θα άκουγε λίγη ώρα αργότερα. Περπατούσε κρατώντας την άκρη του μεταξωτού της ποδόγυρου. Βάδιζε με την περιέργεια ενός ξένου περιηγητή που απολάμβανε έναν ρομαντικό περίπατο. Πρόσεχε πού πατούσε με τα κόκκινα δερμάτινα υποδήματά της κρατώντας με χάρη τη δαντελένια άκρη του φορέματός της. Φορούσε ένα μπλε βελούδινο κεντητό σιγκούνι*, που από μέσα ξεπρόβαλλαν τα λευκά φαρδιά μανίκια μιας πουκαμίσας με κέντημα στο τελείωμα, στενό γιλέκο, πτυχωτή σκούρα κόκκινη φούστα, ενώ την εμφάνισή της συμπλήρωνε ένα ψάθινο σκιάδι χαμηλωμένο αρκετά, ως τα μάτια, μάλλον φορεμένο επίτηδες, καθώς δεν ταίριαζε με το γενικότερο σύνολό της. Όλο το παρουσιαστικό της μαρτυρούσε την αρχοντική καταγωγή της, καθιστώντας την προσπάθειά της να περάσει απαρατήρητη εντελώς μάταιη.

Η γυναίκα κοντοστάθηκε σε ένα σταυροδρόμι, ίσα για να βρει την ανάσα της και τον προσανατολισμό της. Περνώντας έξω από την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου του Βράχου έκανε τον σταυρό της, όμως προσπέρασε χωρίς να μπει μέσα. Λυγερόκορμη και περήφανη, παρ' όλο που δεν βρισκόταν στην πρώτη της νιότη, έκανε τους κατοίκους των ταπεινών σπιτιών να την κοιτούν με περιέργεια. Παιδιά ρακένδυ-

---

* Αμάνικος, μακρύς επενδυτής.

τα, σταμάτησαν το παιχνίδι τους κοιτάζοντάς την και πραγματευτές με μουλάρια και καλάθια παραμέρισαν στο πέρασμά της σκύβοντας ασυναίσθητα το κεφάλι. Κανένας δεν την είχε ξαναδεί.

Στο τέλος του δρόμου, έστεκε από ώρα με το βλέμμα καρφωμένο στον ορίζοντα η Βασιλική. Στο πρόσωπό της ήταν ζωγραφισμένη η αγωνία. Αν κάποιος την παρατηρούσε καλύτερα, θα έβλεπε ότι μετά βίας συγκρατούσε τα δάκρυά της και τα μάτια της έμοιαζαν να έχουν μια πυρετώδη λάμψη. Όταν είδε την αρχόντισσα να πλησιάζει, αναπήδησε και έσπευσε να την προϋπαντήσει. Εκεί, στη μέση του σοκακιού, αγκαλιάστηκαν βουβά.

«Αδελφή μου, Βασιλική, χρόνια και ζαμάνια», της είπε η Ασπασία.

Η Βασιλική την έπιασε από το χέρι και χωρίς να της πει το παραμικρό, την έσυρε προς το σπίτι. Οι γειτόνισσες απόρησαν. Η Βασιλική είχε έρθει από την επαρχία και είχε εγκατασταθεί εκεί σχετικά πρόσφατα. Παρ' όλη την περιέργεια που τις κατέτρωγε, τις φήμες που ακούγονταν και τις εικασίες που έπλαθαν με τον νου τους, δεν θα μάθαιναν ποτέ το παραμικρό. Ούτε ψίθυρος δεν έφτασε στα τεντωμένα αφτιά τους. Πέρασε περίπου μια ώρα, μέχρι οι δυο γυναίκες να ξεπροβάλουν από την παλιά ξύλινη πόρτα. Κανείς δεν διανοήθηκε να κουνηθεί από τη θέση του, όλοι περίμεναν -δίκως να ξέρουν τι ακριβώς- με τη φαντασία τους να οργιάζει.

Μόλις μπήκαν στο σπίτι, η Ασπασία κάθισε σε ένα χαμηλό ντιβάνι. Ένωθε άβολα. Η Βασιλική συνέχισε να την κοιτάει βουρκωμένη, μέχρι που της εξιστόρησε με λίγες κουβέντες τον λόγο της ξαφνικής αυτής πρόσκλησης. Η Ασπασία έπιασε το κεφάλι της με τα δυο της χέρια.

«Δεν χωράει ο νους μου όσα μου λέγεις», αναφώνησε, αλλά το βλέμμα, και κυρίως το βουβό κλάμα της Βασιλικής, δεν άφηναν κανένα περιθώριο για αμφισβήτηση. Δεν χρειάστηκε λεπτομέρειες για να καταλάβει τη μεγάλη συμφορά που τους ύφαινε η μοίρα.

«Αγαπημένη μου Βασιλική, δεν ήλπιζα να σε δω για να ακούσω τέτοια δυσάρεστα μαντάτα, όμως να ξέρεις, θα κάνω τα πάντα για να μπει τέλος σε τούτη την αμαρτία», αναστέναξε η Ασπασία.

«Ο Θεός να μας βοηθήσει», είπε η Βασιλική και έκανε τον σταυρό της.

«Θα σε ενημερώσω για ό,τι νεότερο», απάντησε η Ασπασία και σηκώθηκε να φύγει.

Η Βασιλική την ξεπροβόδισε αμίλητη. Πριν χωριστούν, αγκαλιάστηκαν. Είχαν δώσει όρκο να αποσοβήσουν τα χειρότερα.

Η μυστήρια μουσαφίρισα πήρε τον δρόμο της επιστροφής, ταραγμένη και με μάτια κόκκινα. Το ύφος που είχε το πρόσωπό της όταν έφτασε, είχε αλλάξει, αυτό παρατήρησαν οι περίεργες γειτόνισσες. Ο πόνος που όργωνε την ψυχή της καθρεφτιζόταν

στα μάτια της. Τα ματόκλαδά της σκίαζαν δυο θάλασσες φουρτουνιασμένες, γκριζες σαν την καταιγίδα. Στα χέρια της κρατούσε τσαλακωμένο το ψάθινο σκιάδι, που μάλλον είχε ξεχάσει να φορέσει. Τα ξανθά μαλλιά της, πιασμένα χαμηλά σε έναν κότσο, είχαν ξεφύγει από τις φουρκέτες και ατίθασα τσουλούφια πλαισίωναν ένα πρόσωπο κάτωχρο.

Κατηφόρισε βιαστικά ως τα ριζά του δρόμου, όπου υπομονετικά την περίμενε ο αμαξάς της, δίπλα στο λαντό* με τα δυο καφετιά άλογα, που το τρίχωμά τους γυάλιζε στον ήλιο. Μερικά παιδιά την είχαν πάρει στο κατόπι, αλλά πού νους να τα προσέξει. Εκείνα τα χρόνια ελάχιστοι διέθεταν άμαξα, η χρήση της, άλλωστε, ήταν περιορισμένη λόγω έλλειψης δρόμων. Ο αμαξάς πήρε χαμπάρι την ξυπόλυτη ακολουθία που προσπαθούσε να σκαρφαλώσει στην άμαξα και τους κυνήγησε.

«Πρόσεχε, Φώτο, μη χτυπήσει κανένα παιδί», είπε ξαφνικά η κυρά του, θαρρείς και αυτό ήταν που την ένοιαζε παραπάνω. Είχε γεράσει πια ο Φώτος, αλλά παρέμενε πιστός σαν τον σκύλο του Οδυσσέα.

Στο εσωτερικό της άμαξας καθόταν θαρρείς πάνω σε κάρβουνα η Ασημίνα, ολοφάνερα αναστατωμένη. Η ηλικιωμένη γυναίκα ήταν στη δούλεψη της συγχωρεμένης της μητέρας της Ασπασίας από δεκατεσσάρων ετών. Είχε μεγαλώσει την Ασπασία από βρέ-

---

* Κλειστή άμαξα.

φος και μετά τον θάνατο της μητέρας της, την ένιωθε σαν κόρη της. Αλλά και η Ασπασία την αγαπούσε και τη σεβόταν. Η σημερινή μέρα είχε δημιουργήσει στην ηλικιωμένη ένα άσχημο προαίσθημα. Είχε μετανιώσει που είχε πάει μαζί της εκείνο το πρωινό. Αυτή η μυστήρια επίσκεψη στο άγνωστο αυτό μέρος της προξένησε μια έντονη ανησυχία. Εδώ και ώρα δεν τη χωρούσε ο τόπος.

«Επιτέλους ήρθες», κραύγασε μόλις την είδε.

Η Ασπασία δεν απάντησε τίποτα, καθώς μόλις θυμήθηκε ότι είχε προφασιστεί ως δικαιολογία ότι έπρεπε να επισκεφτεί μια φτωχή γυναίκα οπλαρχηγού που ήθελε να ευεργετήσει. Έτσι, ανέβηκε σβέλτα στην άμαξα και με στριγκή φωνή πρόσταξε τον οδηγό να ξεκινήσουν. Έβηξε προσπαθώντας να διώξει τον κόμπο που είχε κάτσει στον λαιμό της. Όμως αυτός σκάλωσε εκεί και την έπνιγε.

Ο φουστανελοφόρος άνδρας, μετρίου αναστήματος και ξερακιανός, παρ' όλη την ηλικία του ανέβηκε σβέλτα στη θέση του και με μια καμτσικιά έδωσε παράγγελμα στα περήφανα ζώα να ξεκινήσουν. Μόλις τα καφετιά άτια βρήκαν το ρυθμικό τους βάδισμα και οι τροχοί της άμαξας χοροπήδησαν στον κακοτράχαλο δρόμο, οι δυο γυναίκες άρχισαν να συζητούν χαμηλόφωνα, αλλά σε έντονο τόνο. Θα έλεγε κανείς ότι μάλωναν.

«Πού ήσουν και νόμισα πως έχασες τον δρόμο του γυρισμού;» ρώτησε η Ασημίνα, ολοφάνερα εκνευρι-

σμένη. Η Ασπασία, όμως, δεν άκουγε, ο κόσμος της κατέρρεε και η ίδια, συγκλονισμένη, ήταν αδύνατον να επεξεργαστεί όσα είχε ακούσει λίγο πριν. Μόνο παρέμενε σιωπηλή, καθώς τα είχε χαμένα. «Δεν κατέχω τι είδους επισκέψεις κάμνεις κρυφά από τον άντρα σου, πες μου τουλάχιστον να ξεύρω τι συμφορά θα μας εύρει», συνέχισε η ηλικιωμένη γυναίκα.

«Λογαριασμό δεν θα δώσω κανενός και μη με βασανίζεις», της απάντησε έντονα η Ασπασία, μην αντέχοντας άλλο. Ωστόσο, επειδή η ηλικιωμένη συνέχισε σε αυστηρό τόνο να απαιτεί εξηγήσεις, η Ασπασία της απάντησε με μάτια βουρκωμένα: «Δεν έχει σημασία ποιον συνάντησα, σημασία έχει τι άκουσα και προσεύχομαι να μην είναι αλήθεια. Ένα σου λέγω, κουβέντα δεν θα βγει από το στόμα μου και μη με βασανίζεις. Ένα πράγμα κάμε μόνο, σύρε να ανάψεις ένα κερί στην Παναγιά να μας λυπηθεί».

Οι δυσοίωνες κουβέντες της έπεσαν σαν καυτό μολύβι πάνω στην Ασημίνα, η οποία έκανε τον σταυρό της και έφτυσε τον κόρφο της τρεις φορές. Άρχισε να μουρμουρίζει μια προσευχή για να ξεχαστεί και να ηρεμήσει, πράγμα ακατόρθωτο. Συνέχισε κάθε τρεις και λίγο να σταυροκοπιέται. Η Ασπασία, ωστόσο, είχε πάψει να της δίνει την παραμικρή σημασία και είχε βυθιστεί σε σκέψεις εξαιρετικά δυσάρεστες, όπως μαρτυρούσε το ύφος της.

Σε ελάχιστη ώρα η άμαξα έφτασε στο αρχοντικό τους. Μόλις ακούστηκε το πρόσταγμα του αμαζά και

σταμάτησαν τα άλογα, η Ασπασία πήδηξε έξω με περισσή σβελτάδα για να γλιτώσει από τη δυσάρεστη ατμόσφαιρα μια ώρα αρχύτερα. Η Ασημίνα, υπερήλικη και υπέρβαρη, χρειάστηκε τη βοήθεια του αμαξά για να κατέβει. Αιώνια συνοδός της και φύλακας άγγελός της, ακολούθησε την κυρά της μέσα στο σπίτι ασθμαίνοντας. Την κατέτρωγε η αγωνία για τα σημερινά. Όσα είχαν δει τα μάτια της τόσα χρόνια έφταναν και περίσσευαν, δεν γύρευε άλλα. Η αναστάτωση της Ασπασίας δεν προμήνυε τίποτα καλό και έτσι αυτή ήταν διπλά ανήσυχη.

«Θεέ μου, βοήθα τους δούλους Σου», προσευχήθηκε, έκανε τον σταυρό της προσκυνώντας την εικόνα της Παναγιάς και ξάπλωσε. Είχε κουραστεί πολύ και ήθελε να αναπαυτεί. Ανήμπορη μπροστά στα παιχνίδια της μοίρας, δεν υπήρχε κάτι άλλο να κάνει.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

Μια γυναίκα που τόλμησε να ζήσει για έναν μοναδικό σκοπό.

Στη ζωή τίποτα δεν κερδίζεται χωρίς κόπο και πολλές φορές χωρίς θυσία. Αν δεν μάθεις να πολεμάς για τον εαυτό σου, τότε θα παραμείνεις για πάντα δέσμιος, άλλοι θα ορίζουν τις πράξεις και τα θέλω σου.

Γι' αυτό έδωσε τον αγώνα της η Ασπασία στην αθηναϊκή κοινωνία μετά την άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα. Για να μπορεί η ίδια να ορίσει τη ζωή της και να μην είναι υποταγμένη στη θέληση κανενός.

Παρά την αρχοντική της καταγωγή τόλμησε να αγαπήσει και να ακολουθήσει τον άντρα που διάλεξε η καρδιά της, αφιτώντας όλους τους κανόνες. Κι ας την αποκλήρωσε ο πατέρας της, κι ας την εξόρισε η κοινωνία, κι ας ήξερε ότι μια τέτοια προσβολή τιμής ξεπλένεται μόνο με αίμα...

Η Ασπασία τόλμησε, γιατί πέρα από τα ονόματα, το γένος, τα οικόσημα και τα άρματα που κουβαλά ο καθένας, υπάρχει πάντα αυτό που απομένει, όταν ξεγυμνώνει την ψυχή του ένας άντρας και μια γυναίκα. Η άσπιλη και αμόλυπτη αγάπη, την οποία δεν μπορεί να τους την αφαιρέσει ούτε ο θάνατος...

ΕΞΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΛ0099

ISBN 978-618-5713-69-0

9 786185 713690